

FMI

Standardbetingelser med bod Tjenesteydelser

1. Indledning

Betingelserne regulerer Leverandørens levering til Køber af de Tjenesteydelser og Reservedele, der fremgår af Indkøbsordren og evt. bilag.

Leverandørens eventuelle betingelser, krav m.v. er ikke vedtaget mellem parterne, medmindre Køber udtrykkeligt har fraveget Betingelserne ved en skriftlig tillægsaftale.

Betingelserne, herunder eventuelle tillægsaftaler, og Indkøbsordren skal ses som et integreret hele. Såfremt der er uoverensstemmelse mellem ordlyden af disse Betingelser, herunder eventuelle tillægsaftaler, og ordlyden af Indkøbsordren, har Indkøbsordren forrang.

2. Definitioner

Ved "*Aftale*" forstås Indkøbsordren og disse Betingelser som et integreret hele.

Ved "*Arbejdsrapport*" forstås en skriftlig rapport udarbejdet af Leverandøren, som beskriver de udførte Tjenesteydelser samt evt. leverede Reservedele.

Ved "*Betingelser*" forstås disse betingelser for levering til Køber.

Ved "*Certificate of Conformity*" (CoC) forstås et dokument, der udstedes af Leverandøren, hvori denne erklærer, at de leverede Reservedele er i overensstemmelse med Aftalens bestemmelser.

Ved "*Dag*" forstås en kalenderdag.

Ved "*Forsinkelse*" forstås Leverandørens misligholdelse af pligten til at foretage Levering i overensstemmelse med Leveringstidspunktet, og hvor Forsinkelsen ikke skyldes force majeure eller forhold, for hvilke Køber er ansvarlig.

Ved "*Forsvarets Lokation*" forstås alle lokationer tilhørende Forsvaret og/eller myndigheder inden for Forsvarsministeriet.

Ved "*Garanti*" forstås en garanti udstedt af Leverandøren, hvorved Leverandøren forpligter sig til at reparere eller omlevere hele eller dele af Leverancen, når Leverancen ikke opfylder de krav og betingelser, der følger af Aftalen.

Ved "*Garantiperiode*" forstås en periode, hvor Leverandøren garanterer, at Leverancen er i overensstemmelse med alle krav og betingelser i henhold til Aftalen.

Ved "*Indkøbsordre*" forstås den ordre, som Køber har fremsendt til Leverandøren, hvori Tjenesteydelsen og Reservedele samt eventuelle særlige vilkår, som ikke er indeholdt i disse Betingelser, er beskrevet.

Ved "*Køber*" forstås Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI).

Ved "*Leverance*" forstås samtlige Tjenesteydelser og Reservedele, som Leverandøren skal levere i henhold til Indkøbsordren, evt. kravspecifikationen og Betingelserne, inklusive supplerende produkter og ydelser, f.eks. dokumentation osv.

Ved "*Leverandøren*" forstås leverandøren af Tjenesteydelserne og Reservedele.

Ved "*Levering*" forstås udførelse/levering af Tjenesteydelser/Reservedele fra Leverandøren til Køber.

Ved "*Leveringstidspunkt*" forstås det tidspunkt, den tidsramme eller intervallerne/tidsplanen for Levering, der står angivet i Indkøbsordren, jf. afsnit 4.3.

Ved "*Mangel*" forstås at de udførte Tjenesteydelser/leverede Reservedele ikke er i overensstemmelse med Aftalen, og/eller ikke er udført fagmæssigt korrekt, efter gældende standarder og branchenormer og/eller god håndværksskik eller i øvrigt ikke er egnet til at opfylde Købers behov, hvor Leverandøren er bekendt med disse.

Ved "*Pris*" forstås prisen for Tjenesteydelser og/eller Reservedele, der angår Leverancer (inklusive alle omkostninger forbundet hermed) under disse Betingelser, og som står anført i Indkøbsordren. Priser kan enten anføres som faste priser, der dækker alle de pågældende Tjenesteydelser og/eller Reservedele eller som enhedspriser (fx timepriser, enhedspriser o. lign.).

Ved "*Reservedele*" forstås løsøre, der indgår som en del af Tjenesteydelsen, enten fordi løsøret er anført som en separat bestilling i Indkøbsordren eller fordi løsøret indgår som en naturlig og nødvendig del af den pågældende Tjenesteydelse.

Ved "Tjenesteydelse" forstås den eller de tjenesteydelser, der skal leveres af Leverandøren i henhold til Indkøbsordren.

3. Leverandørens accept af Aftalen

Leverandøren skal acceptere bestemmelserne i Indkøbsordren samt disse Betingelser i deres helhed. Det gøres enten ved:

- (1) Leverandørens skriftlige bekræftelse af Indkøbsordren senest 14 (fjorten) Dage efter modtagelse, eller
- (2) Leverandørens underskrivelse af Indkøbsordren.

Såfremt Leverandøren har foretaget ændringer i Indkøbsordren, er sådanne ændringer ikke vedtaget, medmindre en ny Indkøbsordre udstedes af Køber, eller et tillæg til den oprindelige Indkøbsordre udarbejdes af Køber.

Betingelserne kan ikke fraviges, medmindre Køber har givet sit udtrykkelige samtykke hertil i form af en skriftlig tillægsaftale til Betingelserne.

4. Leverandørens forpligtelser

4.1 Generelt

Tjenesteydelserne skal udføres i overensstemmelse med Aftalen, herunder opfylde alle krav i Indkøbsordren.

Såfremt Aftalen ikke giver tilstrækkelig vejledning om udførelse, skal Tjenesteydelserne være i overensstemmelse med de standarder for kvalitet, der gælder for den pågældende branche samt almindelig god håndværksskik.

Tjenesteydelserne skal udføres af kvalificeret og uddannet personale.

Reservedele skal opfylde alle krav i Indkøbsordren, herunder, men ikke begrænset til, produktionsmetode, materialer, form, funktion osv. I det omfang Indkøbsordren ikke indeholder særlige standarder for design, udvikling eller produktion, skal Reservedelene ligeledes være i overensstemmelse med de standarder for kvalitet, der gælder for den pågældende branche samt almindelig god håndværksskik.

For både Tjenesteydelser og Reservedele gælder det, at disse skal være i overensstemmelse med alle relevante øvrige standarder og gældende regler, herunder i relation til miljø og arbejdssikkerhed.

4.2 Levering af Reservedele

Leverandøren skal levere de Reservedele, der er nødvendige for Leverandørens udførelse af de i Indkøbsordren anførte Tjenesteydelser, også i tilfælde, hvor de pågældende Reservedele, herunder supplerende Reservedele, ikke er specifikt anført i Indkøbsordren.

Hvis det er anført i Indkøbsordren, skal Leverandøren levere yderligere Reservedele (som ikke indgår i de i Indkøbsordren anførte Tjenesteydelser). Disse yderligere Reservedele skal leveres senest samtidig med Leverandørens levering af Tjenesteydelserne, medmindre andet er aftalt mellem parterne. Reservedelene skal leveres i henhold til DDP - den i Indkøbsordren anførte lokation eller i mangel heraf lokationen, hvor de pågældende Tjenesteydelser skal leveres - Incoterms© 2010, og Leverandøren skal indhente alle eksport- og importlicenser, godkendelser og end-user certifikater, der er nødvendige for at kunne levere Reservedelene til Køber.

4.3 Leveringstidspunkt

Leverandøren skal udføre Tjenesteydelserne på

- 1) tidspunktet eller
- 2) indenfor tidsrammen eller
- 3) i overensstemmelse med intervallerne/tidsplanen, anført i Indkøbsordren.

I det omfang Indkøbsordren ikke giver tilstrækkelig vejledning herom, skal Leverandøren udføre Tjenesteydelserne i overensstemmelse med Købers anvisninger herom, som skal oplyses Leverandøren efter underskrivelse af Aftalen og under forudsætning af, at Leverandøren gives rimelig tid til at foretage Levering.

Hvis Tjenesteydelsen skal gentages, skal denne udføres i overensstemmelse med det/de angivne interval(ler) eller i overensstemmelse med tidsplanen anført i Indkøbsordren. Såfremt der ikke er angivet et interval eller en tidsplan skal Tjenesteydelsen udføres i overensstemmelse med Leverandørens udstedte tidsplan, som er accepteret af Køber.

Leveringssted fremgår af indkøbsordren.

4.4 Pakning

Det påhviler Leverandøren at sikre, at Reservedele er forsvarligt pakket under hensyntagen til det valgte transportmiddel samt transportafstanden.

Såfremt leverancen med Reservedele indeholder farligt gods eller andet gods, der kræver speciel håndtering, skal oplysninger om håndteringen ledsage leverancen samt oplysning derom anføres i følgesedlen.

Såfremt leverancen med Reservedele indeholder farligt gods, skal hver enkel genstand, parti og pakke endvidere pakkes ved anvendelse af den relevante FN godkendte og certificerede emballering, der er i overensstemmelse med bestemmelserne for de respektive transportformer (IATA, ICAO, ADR, RID og IMDG).

4.5 Følgeseddel

Alle Leverancer af Reservedele skal ledsages af en følgeseddel, som mindst skal indeholde følgende oplysninger:

- (i) Nummeret på Indkøbsordren,

- (ii) de leverede Reservedele positionsnummer(re) på Indkøbsordren,
- (iii) materialenumre for de leverede Reservedele,
- (iv) mængdeangivelse pr. positionsnummer, samt
- (v) mængdeangivelse af alle Reservedele omfattet af følgesedlen.

Leverandøren skal sikre sig, at evt. anvendte underleverandører også overholder ovenstående betingelser.

4.6 Leverandørens underretningspligt

Såfremt Tjenesteydelserne skal udføres på Købers materiel (fx vedligehold, reparation mv.), og Leverandøren under udførelse heraf kan konstatere, at materialet ikke længere kan anvendes efter dets funktion, skal Leverandøren anmode Køber om instruktioner til, hvorledes Leverandøren skal fortsætte arbejdet, hvilket kan medføre yderligere indkøbsordrer.

Leverandøren må ikke bortskaffe Købers materiel uden Købers forudgående skriftlige accept. Såfremt Køber vælger at bortskaffe materiel, skal Leverandøren - på Købers anmodning - udfylde et scrap-certifikat.

4.7 Dokumentation og CoC

På Købers anmodning skal Leverandøren dokumentere, at Tjenesteydelserne er i fuld overensstemmelse med de regler, der gælder for udførelsen af Tjenesteydelserne.

Leverandøren skal udstede et Certificate of Conformity (CoC) for én eller flere af Reservedelene, medmindre andet angives i Indkøbsordren. CoC'en skal som minimum indeholde dokumentation for udførte tests, opnåede resultater og testtolerancer, dokumentation for Leverandørens inspektioner af produktionen, tegninger, specifikationer mv., der kan dokumentere kvaliteten af Reservedelen.

På Købers anmodning skal Reservedele leveres med originalt produktionscertifikat, monteringsvejledning, brugsvejledning, sikkerheds- og vedligeholdelsesinstruktioner og andre oplysninger, der måtte være nødvendige for Købers eksport, import, anvendelse og vedligeholdelse af Reservedele under hensyntagen til gældende ret, herunder gældende EU-ret.

Al dokumentation skal leveres til Køber på FMI-KTP-TECHDOC@MIL.DK i overensstemmelse med S1000D specifikationen (version 2.2 eller nyere) eller i et andet elektronisk format, fx PDF-format.

Tegningsformatet skal være i AutoCAD (.dwg), billeder i JPEG, videoer i MPEG og dokumenter i Word format eller PDF-format. AutoCAD-filer skal indeholde information om pen-opsætning og må kun indeholde standard AutoCad eller Windows True Type skrifttyper.

Al dokumentation skal leveres på engelsk, medmindre dansk eller andet konkret er aftalt mellem parterne.

Køber forbeholder sig ret til at kopiere vejledninger, manualer og certifikater mv. til intern brug. Kopiering kan ske hos tredjemand.

4.8 Garanti og Garantiperiode

Leverandørens Garanti skal gælde i hele Garantiperioden.

Garantiperioden er 12 (tolv) måneder fra Levering af hver Leverance.

I Garantiperioden garanterer Leverandøren, at Leverancen er i overensstemmelse med Aftalens bestemmelser, herunder alle gældende branchestandarder og god håndværksskik.

Såfremt Tjenesteydelserne og/eller Reservedelene skal udføres/leveres successivt i henhold til Aftalen, skal der gælde en separat Garantiperiode for de(n) pågældende Tjenesteydelse(r)/Reservedele, der regnes fra tidspunktet for udført/leveret Tjenesteydelse/ Reservedel.

Såfremt Leverandøren har tilbudt en længere garantiperiode på bestemte Tjenesteydelser og Reservedele, skal denne finde anvendelse. I Garantiperioden skal Leverandørens garanti dog som minimum opfylde kravene i Aftalen.

Garantiperioden forlænges i tilfælde af mangelfuld udførelse af Tjenesteydelsen eller levering af mangelfulde Reservedele, således at en ny Garantiperiode begynder at løbe for den pågældende mangelfulde del af Leverancen, når Leverandøren har leveret denne del uden mangler ved enten at have afhjulpet Manglen, udført Tjenesteydelsen på ny eller foretaget omlevering.

Leverandøren skal i Garantiperioden udbedre alle Mangler uden omkostning for Køber.

Enhver Mangel ved Leverancen, som konstateres i Garantiperioden, anses uden videre som en Mangel, medmindre Leverandøren godtgør, at Manglen er opstået som følge af brug af Leverancen, der er i strid med den dokumentation eller de instruktioner, som Leverandøren har leveret, eller med normal fremgangsmåde, eller at Manglen hidrører fra almindelig slid og ælde eller risici, der påhviler Køber.

4.9 Arbejdsrapport. Inspektion

Når Leverandøren har udført/leveret Tjenesteydelserne/Reservedelene, skal Leverandøren fremsende en Arbejdsrapport til Køber, medmindre Køber har givet afkald herpå i Indkøbsordren. Arbejdsrapporten skal sendes pr. e-mail til den, der har udstedt Indkøbsordren, medmindre andet er aftalt med Køber.

Køber er til enhver tid berettiget - men ikke forpligtet - til at kontrollere Leverandørens arbejde.

Købers modtagelse og/eller underskrift af Arbejdsrapporten indebærer ikke en godkendelse af de udførte/leverede Tjenesteydelser/Reservedele og fratager ikke Køber muligheden for at gøre misligholdelsesbeføjelser i henhold til Aftalen gældende.

4.10 Gældende ret

Ved udførelsen af sine forpligtelser i henhold til Aftalen skal Leverandøren overholde de regler, der gælder for udførelsen af Leverandørens virksomhed, uanset hvor denne udføres, herunder regler om menneskerettigheder, antikorruption, miljø og persondata.

Det anses for overtrædelse bl.a. hvis Leverancen eller arbejde i forbindelse med udførelse af Aftalen ikke opfylder kravene i dette afsnit 4.10, og/eller hvis Leverandøren ikke tager passende skidt til at afhjælpe dette, og/eller Leverandøren ikke rettidigt leverer den krævede dokumentation.

4.10.1 Corporate Social Responsibility (CSR)

Ved udførelse af Aftalen skal Leverandøren respektere principperne om CSR ved overholdelse af principperne i FN's Global Compact Initiative samt bestemmelserne i ILO-konvention nr. 1, 26, 29, 30, 87, 98, 105, 131, 135, 138, 155 og 182. Leverandøren må bl.a. ikke benytte sig af tvangs- og børnearbejde i strid med disse ILO-konventioner.

Videre skal Leverandøren modarbejde korruption i alle dens former og enhver anden utilbørlig påvirkning.

Med hensyn til disse forpligtelser er Leverandøren ansvarlig for handlinger og undladelser fra underleverandører, der medvirker til opfyldelsen af Aftalen, som om deres handlinger og undladelser var Leverandørens egne.

Såfremt Leverandøren får kendskab til overtrædelse af CSR-forpligtelserne, eller hvis der bliver taget retslige skridt mod Leverandøren for sådan overtrædelse forbundet med CSR-forpligtelserne, skal Leverandøren straks, på eget initiativ, underrette Køber.

Køber kan til enhver tid udbede sig relevant dokumentation for opfyldelse af CSR-kravene. Køber vil dog som hovedregel ikke anmode om dokumentation for Leverandørens overholdelse af CSR-kravene ved opfyldelse af Aftalen, medmindre der foreligger en særlig anledning hertil, herunder mistanke baseret på faktiske observationer og/eller indikationer.

Relevant dokumentation skal som minimum omfatte en skriftlig erklæring og dokumentation for produktionsprocesser og/eller metoder, som Leverancen er fremstillet og/eller leveret i henhold til.

Desuden skal Leverandøren fremsende nødvendig dokumentation angående de materialer, som indgår i Leverancen.

Leverandøren skal endvidere anføre, om hans egne handlinger i forbindelse med opfyldelsen af Aftalen, herunder valg af underleverandører eller komponenter, kan have betydning for overholdelse af CSR-forpligtelserne.

Den skriftlige erklæring skal også omfatte specifikke handlinger eller skridt, som Leverandøren har taget for at opfylde CSR-forpligtelserne samt nedbringe risikoen for overtrædelse.

Leverandøren skal fremsende sådan dokumentation inden for 14 (fjorten) Dage. Såfremt der er tale om underleverandører, skal den samme relevante dokumentation fremsendes inden for rimelig tid, dog senest 42 (toogfyrre) Dage. Under særlige omstændigheder kan tidsfristen forlænges af Køber på Leverandørens begrundede, skriftlige og underskrevne anmodning.

På grundlag af den skriftlige erklæring og dokumentation mv., og idet alle relevante forhold tages i betragtning, vil Køber foretage en vurdering af den konkrete hændelse.

4.10.2 ILO-konvention Nr. 94 - Arbejdsklausul

Denne arbejdsklausul finder ikke anvendelse på kontrakter, der dækker køb af Leverancer, som er en del af Leverandørens almindelige produktion eller lager, hyldevarer, medmindre Leverancen er fremstillet i en kundespecifik produktion til Køber.

For arbejde, der udføres i Danmark, i forbindelse med Aftalens opfyldelse, skal Leverandøren sikre, at ansatte, også hos eventuelle underleverandører, som medvirker til at opfylde aftalen, er sikret løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdstager og arbejdsgiver organisationer i Danmark, og som gælder på hele det danske område.

For arbejde, der udføres udenfor Danmark, i forbindelse med Aftalens opfyldelse, skal Leverandøren sikre, at ansatte, også hos eventuelle underleverandører, som medvirker til at opfylde Aftalen, er sikret løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end hvad der i henhold til nationale regler og love, herunder internationale forpligtelser, gælder for arbejde af samme art i det pågældende land.

Leverandøren og eventuelle underleverandører skal sikre, at de ansatte er informeret om bestemmelserne i denne arbejdsklausul.

Køber kan til enhver tid udbede sig relevant dokumentation for overholdelse af løn- og andre arbejdsvilkår for arbejdstagere, som anført i denne arbejdsklausul.

Køber kan således kræve, at Leverandøren efter skriftligt påkrav herom inden for 14 (fjorten) Dage fremsender relevant dokumentation, såsom løn- og timesedler, lønregnskab og ansættelseskontrakter samt øvrige dokumenter, der udgør grundlaget for arbejdsvilkårene og beregning af udbetalinger.

Såfremt der er tale om underleverandører skal den samme relevante dokumentation fremsendes inden for rimelig tid, dog senest 42 (toogfyrrer) Dage. Under særlige omstændigheder kan tidsfristen forlænges af Køber på Leverandørens begrundede, skriftlige og underskrevne anmodning.

Såfremt Leverandøren ikke afgiver den krævede dokumentation inden for de fastsatte tidsfrister, er Køber berettiget til at tilbageholde vederlag til Leverandøren, indtil Leverandøren har afgivet den krævede dokumentation.

Leverandøren er under alle omstændigheder forpligtet til at overholde gældende regler og bestemmelser om persondataskyttelse (for tiden databeskyttelsesloven og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger). Leverandøren er i den forbindelse berettiget til at fjerne eller anonymisere persondata som defineret i persondataforordningens artikel 4, nr. 1, og artikel 9, så som oplysninger om navn, løn, e-mailadresse, racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning og fagforeningsmæssigt tilhørsforhold eller om helbredsforhold eller seksuel orientering fra de pågældende data, i det omfang det stadig er muligt for Køber at vurdere Leverandørens overholdelse af arbejds klausulen. Såfremt det er nødvendigt at fremsende ikke-anonymiseret dokumentation, for at Køber kan vurdere Leverandørens overholdelse af arbejds klausulen, skal Leverandøren sikre sig, at det fornødne behandlingsgrundlag, herunder eventuelt samtykke, fra den enkelte ansatte, jf. gældende bestemmelser og regler om beskyttelse af personoplysninger, er indhentet med henblik på afgivelse af dokumentation inden for den overfor angivne tidsfrist.

Overholder Leverandøren ikke arbejds klausulen, og medfører dette et berettiget krav på yderligere løn fra de ansatte, er Køber berettiget til at tilbageholde vederlag til Leverandøren svarende til det berettigede krav for at sikre, at arbejds klausulen og arbejds vilkårene overholdes.

4.11 Tjenesteydelser udført på Forsvarets lokation

Når Leverandøren skal udføre Tjenesteydelserne på Forsvarets lokation eller anden relevant lokation, er Leverandøren forpligtet til at efterkomme de instruktioner, der udstedes af den ledende person på den pågældende lokation.

Det er Leverandørens ansvar rettidigt at ansøge om enhver tilladelse eller sikkerhedsgodkendelse, der måtte kræves for at opnå adgang til den pågældende lokation.

4.12 Fortrolighed og sikkerhedsklassifikation

Leverandøren skal behandle alle informationer i forbindelse med Aftalen som kommercielt fortrolige og må ikke offentliggøre eller på anden vis videreformidle modtagne informationer til offentligheden eller tredjemænd med undtagelse af informationer, der er videregivet til underleverandører med henblik på opfyldelse af Aftalen.

Leverandøren skal desuden behandle klassificerede informationer efter de herom gældende regler.

Ved "klassificerede informationer" forstås alle former for klassificerede oplysninger, materiel, dokumentation, dokumenter, materiale, genstande, filer, lydfiler eller andet, uanset om de foreligger i fysisk form eller opbevares på et medie.

Adgang til og behandling af klassificerede informationer skal være underlagt den til enhver tid gældende udgave af Forsvarets Sikkerhedsbestemmelser, Forsvarskommandobestemmelse 358-1, som kan findes på Forsvarets Efterretningstjenestes (FE) website, www.feddis.dk, samt bestemmelserne i sikkerhedscirkulæret (Cirkulære nr. 10338/2014 om sikkerhedsbeskyttelse af informationer af fælles interesse for landene i NATO eller EU, andre klassificerede informationer samt informationer af sikkerhedsmæssig beskyttelsesinteresse i øvrigt), som er tilgængelig via www.retsinformation.dk.

Hvis arbejdet udføres i et andet land end Danmark, skal Leverandøren og dennes evt. underleverandører overholde NATO's sikkerhedsbestemmelser som implementeret af den nationale sikkerhedsmyndighed i det land, hvor arbejdet udføres.

Hvis Leverandøren har behov for at udlevere klassificerede informationer til sine underleverandører, skal Leverandøren forpligte sine underleverandører til at opfylde betingelserne i dette afsnit 4.12.

Leverandøren forpligter sig til at følge alle instruktioner, som vedrører sikkerhedsforpligtelser, særligt sådanne der vedrører tilsyn med personale, sikkerhedsprocedurer, materialesikkerhed og reel eller formodet sabotage.

Hvis Leverandøren eller dennes evt. underleverandører handler i strid med dette afsnit 4.12, herunder de sikkerhedsbestemmelser, der er henvist til, betragtes det som væsentlig misligholdelse af Aftalen, jf. afsnit 10.

Leverandøren kan herudover risikere at pådrage sig et strafferetligt ansvar.

4.13 Forsikring

Leverandøren skal opretholde sædvanlige forsikringer, herunder en professionel ansvarsforsikring samt produktansvarsforsikring, der dækker Leverandøren i en grad, der stemmer overens med Aftalen.

Leverandøren skal på Købers anmodning dokumentere, at kravet om forsikringer er opfyldt.

5. Retten til at kræve ændringer

Køber er berettiget til at ændre indhold og omfang af eller tidspunkt for udførelse/levering af Tjenesteydelser/Reserve dele, når ændringen har en naturlig sammenhæng med de i Indkøbsordren anførte Tjenesteydelser/Reserve dele.

Både Køber og Leverandøren er berettiget til at kræve ændringer vedrørende Tjenesteydelser/Reserve dele, når det følger af ny lovgivning eller offentlig regulering, som på tidspunktet for Leverandørens accept af Indkøbsordren ikke kunne forudses.

Påkrav om ændringer skal fremsendes skriftligt og inden for rimelig tid før de pågældende ændringer træder i kraft. Ændringer kan kun foretages inden for rammerne af de på ændringstidspunktet gældende udbudsretlige regler.

Bevirker ændringerne en forøgelse eller formindskelse af Leverandørens udgifter, skal Prisen, jf. afsnit 6, reguleres i tilsvarende omfang.

6. Priser

Priserne er eksklusive moms, men inklusive alle øvrige skatter og afgifter, som Leverandøren er forpligtet til at afholde i overensstemmelse leveringsklausulen, jf. afsnit 4.2.

Eventuel rabat skal specificeres i fakturaen.

Såfremt Leverandøren reducerer sine listepreiser før Levering, skal Priserne i henhold til Aftalen reduceres tilsvarende, og Leverandøren er ikke berettiget til at fakturere Køber andet end den således reducerede pris.

7. Betaling

Leverandøren har krav på betaling for udførelse af Tjenesteydelserne og for Reserve dele, der er forbrugt eller leveret af Leverandøren i sammenhæng med udførelsen af Tjenesteydelserne som anført nedenfor, medmindre det følger af Indkøbsordren, at de pågældende Reserve dele er inkluderet i den faste Pris.

Priserne for Reserve delene kan ikke overstige de i Indkøbsordren anførte Priser. I tilfælde hvor Indkøbsordren ikke giver vejledning om Priserne, fx som følge af at forbrug eller levering af Reserve dele ikke kunne forudses på tidspunktet for Aftalens indgåelse, kan Leverandøren ikke fakturere højere Priser end de priser, Leverandøren tilbyder sine øvrige kunder på sammenlignelige vilkår.

7.1.1 Pris angivet som fastpris

Såfremt Prisen i Indkøbsordren er angivet som en fastpris, skal denne dække alle Leverandørens forpligtelser i henhold til Aftalen, herunder både udførelse af Tjenesteydelser og levering af Reserve dele, medmindre det specifikt er angivet i Indkøbsordren, at Reserve dele ikke er inkluderet i den faste pris.

7.1.2 Pris(er) angivet som enhedspris(er)

Såfremt Prisen i Indkøbsordren er angivet som én eller flere enhedspriser, kan Leverandøren kræve betaling for udført arbejde i overensstemmelse med det i Arbejdsrapporten, jf. afsnit 4.9, anførte forbrug.

Såfremt Indkøbsordren indeholder et prisloft, kan Leverandøren ikke fakturere en Pris, der overstiger dette prisloft.

7.2 Betalingsbetingelser

Køber skal betale alle fakturaer senest 30 (tredive) Dage efter, at Leverandøren elektronisk har fremsendt fakturaen under forudsætning af, at den pågældende faktura indeholder alle relevante oplysninger. Eventuelle kontantrabatter beregnes på betalingsdagen.

Købers betaling afskærer ikke Køber fra at påberåbe sig Mangler eller Forsinkelse eller i øvrigt benytte sig af sine beføjelser i henhold til dansk rets almindelige regler.

7.3 Fakturaer

7.3.1 Leverandør med dansk CVR-nr.

Efter Levering skal Leverandører med dansk CVR-nr. fremsende fakturaer i overensstemmelse med lov om offentlige betalinger m.v. (lovbkg. nr. 798 af 28. juni 2007, som ændret) vedrørende elektroniske fakturaer til:

Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse
Arsenalvej 55
9800 Hjørring
Danmark

Fakturaen skal fremsendes i OIOUBL-format eller i PEPOL-format med reference til indkøbsordrenr., elektronisk faktureringsadresse (EAN-nummer), og oplysning om Købers kontaktperson / stabsnummer til den kontraktansvarlige. Yderligere information kan findes på:

<http://oioubl.info/classes/da/index.html>
<https://peppol.eu/downloads/post-award/>

Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse accepterer ikke faktura fremsendt via scanningsbureau (virk.dk må dog anvendes).

7.3.2 Leverandør uden dansk CVR-nr.

Efter Levering skal Leverandører uden dansk CVR-nr. fremsende fakturaer i PEPOL-format eller i PDF-format

med reference til indkøbsordren., elektronisk faktureringsadresse (EAN-nummer), og oplysning om Købers kontaktperson / stabsnummer til den kontraktansvarlige. Fakturaer, der sendes i PDF-format, skal indsendes til både FRS-KTP-KRE-INVOICE@MIL.DK og FMI-KTP-SC-IMPORT@MIL.DK. Fakturaer, der sendes i PEPPOL-format, skal indsendes til FMI-KTP-SC-IMPORT@MIL.DK.

Hvis muligt, kan fakturaen fremsendes elektronisk i OIOUBL format.

7.3.3 Generelt

Hvis en elektronisk faktura ikke opfylder kravene ovenfor, vil fakturaen blive afvist og returneret som ukorrekt, og der vil ikke ske betaling. Der vil ligeledes ikke kunne kræves renter førend en korrekt faktura er modtaget og betalingsfrist for denne er overskredet.

Yderligere information eller forespørgsel vedrørende betaling, f.eks. kreditnota, påmindelse m.v., kan fremsendes pr. e-mail til FRS-KTP-KRE@mil.dk.

8. Mangler

8.1 Generelt

Leverandøren er ansvarlig for Mangler i Garantiperioden.

Såfremt Køber konstaterer Mangler ved de udførte/leverede Tjenesteydelser/Reservedele, skal Køber give meddelelse herom til Leverandøren inden for rimelig tid.

Leverandøren skal straks bekræfte modtagelsen af meddelelse om Mangler og udfolde de nødvendige bestræbelser, således at Købers tab og ulempe som følge af Manglerne begrænses i videst mulig udstrækning.

Leverandøren skal straks efter modtagelsen af meddelelse om Mangler - eller i tilfælde hvor denne selv har konstateret en Mangel - afhjælpe Manglen, udføre Tjenesteydelsen på ny eller foretage omlevering af mangelfulde Reservedele, medmindre dette er urimeligt byrdefuldt for Leverandøren.

Såfremt Leverandørens afhjælpning, udførelse af Tjenesteydelsen på ny eller omlevering

- (i) ikke gennemføres eller
- (ii) gennemføres, men ikke medfører, at Tjenesteydelsen/Reservedelen bliver fri for Mangler,

kan Køber kræve et forholdsmæssigt afslag, hvorefter Køber kun skal betale den pris for Tjenesteydelserne/Reservedelene, som er rimelig henset til beskaffenheden og omfanget af den pågældende Mangel.

8.2 Væsentlige Mangler

Såfremt Leverandøren misligholder sine forpligtelser til at foretage afhjælpning, udføre Tjenesteydelsen på ny eller foretage omlevering af Reservedele i henhold til afsnit 8.1, kan Køber hæve Aftalen, hvis Manglen er

væsentlig, hvis Manglen medfører at Købers behov ikke opfyldes og/eller hvis der er tale om flere Mangler, der i kombination må anses for en væsentlig Mangel.

9. Forsinkelse

9.1 Leverandørens Forsinkelse og bod

Leverandøren skal straks informere Køber om Forsinkelser eller risiko herfor samt informere Køber om årsagen til Forsinkelsen og angive et nyt Leveringstidspunkt.

I tilfælde af Forsinkelse betaler Leverandøren en dagbod til Køber. Bodden beregnes pr. Dag og udgør 1 % (en procent) af prisen for de pågældende Tjenesteydelser/Reservedele, der er forsinket, dog altid minimum DKK 500 (fem hundrede) pr. Dag.

Medfører en Forsinkelse, at allerede udførte/leverede Tjenesteydelser/Reservedele ikke kan opfylde Købers behov og/eller anvendes, beregnes bodden på baggrund af prisen for alle de berørte Tjenesteydelser/Reservedele.

Den samlede bod kan ikke overstige 8 % (otte procent) af Prisen, som Sælger er berettiget til, dog minimum DKK 3.000 (tre tusind). Uanset om dette maksimumbeløb er nået, kan Køber hæve Aftalen, hvis Forsinkelsen er væsentlig, jf. afsnit 10. Om Forsinkelsen er væsentlig, afhænger af Aftalen og de konkrete forhold. Er maksimumbeløbet nået, udgør det i alle tilfælde væsentlig misligholdelse.

Hvis kun dele af Aftalen er opfyldt, kan Køber vælge at ophæve Aftalen kun med hensyn til de forsinkede Tjenesteydelser og/eller Reservedele.

Bodden skal betales efter påkrav fra Køber. Køber er berettiget til at modregne eventuelle bodsbeløb i ethvert af Leverandørens tilgodehavende(r).

Køber kan ikke kræve erstatning for Forsinkelse i tillæg til boden.

9.2 Købers forsinkelse

Er Købers betaling til Leverandøren forsinket, kan Leverandøren kræve morarenter beregnet ud fra den til enhver tid gældende rentesats i Rentelovens § 5, stk. 1.

10. Ophævelse og opsigelse

10.1 Leverandørens misligholdelse

Køber kan hæve Aftalen helt eller delvist på de betingelser, der fremgår af denne bestemmelse, hvis Leverandøren væsentligt misligholder sine forpligtelser i henhold til Aftalen. Det gælder uanset indholdet af Aftalens øvrige bestemmelser.

Væsentlig misligholdelse foreligger i følgende situationer, der imidlertid ikke er en udtømmende opregning:

- (1) Leverandørens anticiperede misligholdelse af sine forpligtelser i henhold til Aftalen, herunder, men ikke begrænset til tilfælde, hvor Leverandøren tages under konkurs- eller rekonstruktionsbehandling m.v., medmindre boet/rekonstruktøren uden ugrundet ophold efter modtagelse af Købers forespørgsel meddeler, om boet vil indtræde i Aftalen.
- (2) Tilstedeværelsen af flere ikke-væsentlige Mangler, der i kombination kan anses for at være en væsentlig Mangel.
- (3) Væsentlig Forsinkelse, herunder Leverandørens meddelelse om forventet væsentlig Forsinkelse, jf. afsnit 9.1.
- (4) Gentagen og/eller grov misligholdelse af kravene angående gældende ret, CSR-forpligtelser og/eller arbejds klausulen, jf. afsnit 4.10.
- (5) Manglende overholdelse af bestemmelsen om fortrolighed og sikkerhedsklassifikation, jf. afsnit 4.12.
- (6) Leverandørens manglende efterlevelse af instruktioner givet i forbindelse med Leverandørens færden på Forsvarets Lokation, jf. afsnit 4.11.
- (7) Leverandørens manglende udbedring af en væsentlig Mangel, jf. afsnit 8.2.

Såfremt Køber anser Leverandøren for at have misligholdt Aftalen væsentligt, skal Køber skriftligt meddele Leverandøren dette.

Hvis Leverandøren ikke har afhjulpet misligholdelsen inden 30 (tredive) Dage, kan Køber vælge at hæve Aftalen og kræve erstatning for eventuelle tab, jf. afsnit 11.

Hæver Køber aftalen, herunder også tilfælde af delvis ophævelse, er Køber berettiget til at foretage dækningskøb fra tredjemand for Leverandørens regning.

Såfremt Køber hæver Aftalen, skal Køber tilbagelevere ikke forbrugte Reservedele i den stand, hvori det findes hos Køber. Tilbagelevering af Reservedele sker ved Leverandørens foranstaltning og for Leverandørens regning og risiko.

Ved ophævelsen skal Leverandøren straks tilbagebetale den fulde Pris, jf. afsnit 6, for de udførte/leverede Tjenesteydelser/Reservedele, herunder også den andel af prisen, der angår Leverandørens på tidspunktet for ophævelsen udførte Tjenesteydelser, i det omfang disse ikke repræsenterer en værdi for Køber. Omkostninger til transport i forbindelse med tilbagelevering af Reservedele skal afholdes af Leverandøren.

Mangelfrie reservedele, der har været brugt af Køber, er dog ikke omfattet af ophævelsen, og Køber er således forpligtet til at betale for de pågældende Reservedele.

10.2 Købers misligholdelse

Er Købers betaling til Leverandøren forsinket, og er der forløbet 3 (tre) måneder efter Leverandørens skriftlige

påkrav om betaling, kan Leverandøren hæve Aftalen og kræve betaling af renter i overensstemmelse med afsnit 9.2.

Vælger Leverandøren at hæve Aftalen, skal dette straks meddeles Køber skriftligt.

10.3 Opsigelse som følge af overtrædelse af udbudsreglerne

10.3.1 Ved annulation / "uden virkning"

Køber kan opsiges Aftalen med et skriftligt varsel på 1 (en) måned, såfremt Købers beslutning om at tildele Aftalen til Leverandøren annulleres af Klagenævnet for Udbud eller af domstolene.

Endvidere kan Køber opsiges Aftalen, såfremt Klagenævnet for Udbud eller domstolene erklærer Aftalen for "uden virkning". Køber er i så fald berettiget til at opsiges Aftalen helt eller delvist i overensstemmelse med den frist, der er fastsat af Klagenævnet eller domstolene.

Leverandørens eventuelle krav om erstatning i forbindelse med opsigelse efter denne bestemmelse afgøres efter dansk rets almindelige regler, jf. dog afsnit 11.2.

Ved fastsættelse af Leverandørens evt. tab, skal Aftalens bestemmelser om opsigelsesadgang tages i betragtning.

Såfremt Leverandøren havde eller burde have haft kendskab til de faktiske eller retlige omstændigheder, som førte til, at Aftalen blev erklæret for "uden virkning", er Leverandøren ikke berettiget til erstatning.

10.3.2 Ved obligatoriske udelukkelsesgrunde

Køber kan opsiges Aftalen med et skriftligt varsel på 1 (en) måned, såfremt Køber konstaterer, at Leverandøren eller dennes eventuelle underleverandører på tidspunktet for tildelingen af Aftalen var omfattet af en obligatorisk udelukkelsesgrund, som anført i eller svarende til udbudslovens §§ 135 og 136 eller i Aftalens løbetid bliver omfattet af en obligatorisk udelukkelsesgrund, som anført i eller svarende til udbudslovens § 135, stk. 1 og 2, og Leverandøren ikke inden for en af Køber fastsat passende frist har dokumenteret sin pålidelighed på betryggende vis, jf. eller svarende til udbudslovens § 138.

Køber kan forlange igangværende dele af Leverancen under Aftalen stillet i bero i dokumentationsperioden. Leverandøren er ikke berettiget til betaling for Leverancer, der er stillet i bero, eller til erstatning for tab i forbindelse med berostillelse eller opsigelse.

11. Erstatning og ansvarsbegrænsning

11.1 Erstatning

Uanset Aftalens øvrige bestemmelser kan Køber kræve erstatning for tab, der skyldes Leverandørens mislig-

holdelse af sine forpligtelser i henhold til Aftalen, jf. dog afsnit 9.1.

Købers krav om erstatning medfører ikke bortfald af Købers øvrige misligholdelsesbeføjelser.

Dansk rets almindelige regler gælder for vurderingen af eksistensen og det eventuelle omfang af et muligt erstatningsansvar.

11.2 Ansvarsbegrænsning

Hverken Leverandøren eller Køber er erstatningsansvarlige for driftstab, følgeskader eller andet indirekte tab.

Med hensyn til tingsskade gælder ansvarsbegrænsningen kun for produktansvar, der overstiger forsikringsdækningen. Ansvarsbegrænsningen gælder hverken for personskade eller Leverandørens manglende overholdelse af pligten til at opretholde en produktansvarsforsikring, jf. afsnit 12.4

Leverandørens erstatningsansvar er begrænset til Prisen. Dette gælder dog ikke, såfremt Leverandøren har handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed. Ved beregning af om loftet er nået, indgår bod pålagt i henhold til pkt. 9.1 ikke.

12. Diverse

12.1 Købers ejendomsret

Alt materiale, der er leveret af Køber samt modeller, tegninger, værktøj osv. fremstillet for Købers regning, vedbliver med at være Købers ejendom og skal til enhver tid være mærket som sådan.

Leverandøren skal sørge for, at de af Købers ejendele, som måtte være i Leverandørens besiddelse, er forsikret uden omkostninger for Køber, og ejendele må ikke udlånes, sælges, pantsættes, kopieres eller på anden måde efterlignes eller overdrages til tredjemand uden Købers forudgående skriftlige samtykke.

Køber kan til enhver tid forlange, at Leverandøren uden ugrundet ophold og for Leverandørens regning returnerer Købers ejendele og/eller tilintetgør dokumentationsmateriale som Leverandøren eller underleverandører måtte være i besiddelse af.

12.2 Immaterielle rettigheder

Leverandøren bevarer sine immaterielle rettigheder inklusiv, men ikke begrænset til, Leverandørens metoder, ideer, knowhow, teknologier, modeller, værktøjer, færdigheder, generisk industri information, viden og erfaring.

For at sikre Køber den fulde brugsret til Leverancen overdrager Leverandøren – som en integreret del af Leverancen – den fulde brugsret uden nogen begrænsninger, herunder begrænsninger i henhold til patent-, design-, ophavsrets-, varemærke- eller markedsføringslovgivningen.

Leverandøren garanterer, at Købers anskaffelse af de i Indkøbsordren anførte Tjenesteydelser/Reserve dele ikke krænker tredjemands rettigheder af nogen art og at tredjemand ikke kan kræve licensafgifter, royalties eller andet vederlag fra Køber for Købers ejerskab, besiddelse eller brug af Leverancen, jf. dog evt. begrænsninger i forhold til end-user certifikater.

Hvis tredjemand anlægger sag eller retter erstatningskrav mod Køber som følge af Købers anskaffelse af Tjenesteydelserne og/eller ejerskab/brug af Reservedelene, vil Køber straks give meddelelse til Leverandøren herom og give Leverandøren adgang til at overtage sagen, herunder alle kommercielle forhandlinger, som følge af tredjemands sagsanlæg, erstatningskrav eller lignende. Leverandøren skal holde Køber underrettet om sagen.

Efter modtagelse af en sådan meddelelse fra Køber skal Leverandøren inden for 1 (en) uge meddele Køber, om Leverandøren ønsker at overtage behandlingen af sagen, herunder kommercielle forhandlinger, under forudsætning af, at Leverandøren - i tilfælde af en retssag - anvender en/et velrenommeret og anerkendt advokat eller advokatfirma til at håndtere sagen. Køber skal vederlagsfrit yde rimelig bistand til Leverandøren. Leverandøren skal afholde øvrige omkostninger, herunder til nødvendig juridisk- og anden ekspertbistand.

Såfremt Leverandøren ikke inden for 1 (en) uge overtager sagen, herunder kommercielle forhandlinger, er Køber berettiget til at overtage retssagen, herunder alle kommercielle forhandlinger. I dette tilfælde skal Leverandøren i nødvendigt omfang gratis bistå Køber i sagen.

Køber skal holdes skadesløs for udgifter til eventuel juridisk bistand, der er nødvendig og rimelig for at forsvare Købers position, eventuelle retsafgifter, samt honorarer til uafhængige eksperter udvalgt af Køber eller udpeget af retten mv.

Hvis tredjemand får medhold i sit krav, dvs. hvis en tredjemand er i stand til at godtgøre, at tredjemands pågældende rettigheder er blevet krænket, skal Leverandøren sikre Køber ret til brug af Leverancen, eller ophøre overtrædelsen ved at ændre eller erstatte Leverancen i nødvendigt omfang, alt imens Aftalens indhold opfyldes, og Køber holdes skadesløs for tab i den forbindelse.

12.3 Overdragelse af Aftalen og anvendelse af underleverandører

Leverandøren kan ikke overdrage sine rettigheder og/eller forpligtelser i henhold til Aftalen til tredjemand, herunder, men ikke begrænset til, andre selskaber i samme concern, uden Købers forudgående skriftlige samtykke. Køber vil ikke nægte et sådant samtykke uden saglig grund.

Medmindre andet følger af Indkøbsordren, er Leverandøren berettiget til at anvende underleverandører til opfyldelsen af Aftalen, men Køber skal altid give samtykke hertil i tilfælde, hvor opfyldelse af Aftalen kræver særlig ekspertise eller fordrer, at underleverandører får adgang til fortrolige dokumenter. Køber vil ikke nægte et sådant samtykke uden rimelig grund.

Uagtet Leverandørens evt. anvendelse af underleverandører hæfter Leverandøren over for Køber for samtlige forpligtelser i henhold til Aftalen, medmindre andet fremgår.

Leverandøren skal sikre sig, at underleverandører pålægges tilsvarende forpligtelser med hensyn til CSR, fortrolighed og sikkerhed, som Leverandøren har påtaget sig over for Køber.

Leverandøren skal oplyse navn, kontaktoplysninger og juridisk repræsentant på eventuelle underleverandører. Oplysningerne skal indleveres forud for Aftalens indgåelse, hvis underleverandørerne kendes på dette tidspunkt.

12.4 Produktansvar

Leverandøren er forpligtet til at opretholde en produktansvarsforsikring med dækning i overensstemmelse med god branchestandard, som sikrer dækning af person- og tingskade, som er forårsaget af Leverancen eller brugen af Leverancen i overensstemmelse med de manualer og instruktioner, som Leverandøren har leveret.

Leverandøren skal på Købers anmodning dokumentere, at kravet om forsikringer er opfyldt.

12.5 Force Majeure

I tilfælde af force majeure suspenderes parternes forpligtelser over for hinanden, forudsat at den part, der påberåber sig force majeure, meddeler dette til den anden part, så snart force majeure indtræffer og med behørig beskrivelse af den pågældende force majeure-begivenhed, herunder dens art og omfang.

Force majeure defineres som en begivenhed, der er

1. uden for parternes kontrol og af en nærmere beskrevet art (krig, fjendtligheder, oprør, atomudslip eller naturkatastrofer osv.),
2. uforudsigelig, eller som ikke med rimelighed kunne tages i betragtning ved Aftalens indgåelse, samt
3. ikke let kan overvindes, hverken ved rimelige investeringer af ressourcer eller penge.

Det er specifikt aftalt, at eksportrestriktioner af enhver art ikke betragtes som force majeure, medmindre Leverandøren dokumenterer, at der rettidigt er truffet de fornødne foranstaltninger til at opnå og opretholde alle relevante eksportlicenser og andre tilladelser forbundet med levering af Tjenesteydelser/Reservedele, og i tilfælde af sådan force majeure skal Leverandøren uden unødigt forsinkelse undersøge, om alternative Tjenesteydelser/Reservedele lovligt kan fås fra andre kilder. Såfremt sådan levering af alternative Tjenesteydelser/Reservedele er mulig, skal Leverandøren levere disse uden unødigt forsinkelse.

Hvis der inden for en periode på 120 (et-hundrede-og-tve) Dage foreligger force majeure i mere end sammenlagt – men ikke nødvendigvis sammenhængende – 60 (tres) Dage, er parterne berettigede til at opsige Aftalen.

Såfremt Aftalen opsiges som følge af force majeure, er Leverandøren berettiget til at modtage betaling for udførte Tjenesteydelser og/eller Reservedele, som er leveret, indtil force majeure indtraf, og Køber er kun pligtig at betale et beløb, der svarer til Leverandørens udførte/leverede Tjenesteydelser/Reservedele.

Parterne kan ikke rette krav mod hinanden som følge af force majeure.

12.6 Manglende håndhævelse; Ændringer af Aftalen

Købers afkald på at påberåbe sig Aftalens bestemmelser, herunder misligholdelsesbeføjelser, skal meddeles Leverandøren skriftligt og har kun virkning for den konkrete misligholdelse, der har givet anledning til afkaldet.

Købers manglende håndhævelse af Aftalens bestemmelser og/eller Købers rettigheder i henhold til Aftalen udgør i ingen tilfælde et afkald på at påberåbe sig den pågældende bestemmelse/rettighed ej heller for fremtiden.

Tillæg eller ændringer til Aftalen skal aftales skriftligt.

12.7 Lovvalg og værneting

Enhver tvist, der vedrører eller har relation til Aftalen, skal bedømmes efter dansk ret både med hensyn til materielle og processuelle spørgsmål, dog undtaget de danske lovvalgsregler samt FN's Convention on the International Sale of Goods (CISG).

Alle sådanne tvister, inklusive tvister, der vedrører Aftalens eksistens, gyldighed eller ophør, skal afgøres ved de almindelige danske domstole.